

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІЗИКА, ЕЛЕКТРОНІКА,
ЕЛЕКТРОТЕХНІКА

ФЕЕ :: 2017

**МАТЕРІАЛИ
та програма**

НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 17–21 квітня 2017 року)

Суми
Сумський державний університет
2017

Люмінесценція чистих та активованих Європієм тонких плівок Y_2O_3 Бордун І.О., *аспірант*

Львівський національний університет ім. І. Франка, м. Львів

Тонкі плівки на основі Y_2O_3 широко використовуються при створенні дисплеїв, сцинтиляторів, засобів для запису та візуалізації інформації. Ефективність люмінесценції цих плівок сильно залежить як від методу, так і від умов одержання. У зв'язку з цим в роботі досліджуються спектри фотолюмінесценції (ФЛ) та збудження люмінесценції тонких плівок Y_2O_3 , одержаних різними методами та взаємозв'язок спектрів випромінювання з умовами одержання.

Тонкі плівки Y_2O_3 та $Y_2O_3:Eu$ товщиною 0,3–1,0 мкм одержані методом дискретного випаровування у вакуумі і ВЧ іонно-плазмовим розпиленням на підкладках з плавленого кварцу. Після нанесення плівок проводилась їх термообробка. Аналіз спектрів ФЛ тонких плівок Y_2O_3 , одержаних дискретним випаровуванням показав, що у даних спектрах домінуючою є смуга свічення з максимумом в області 3,20 еВ. Відносний вклад низькоенергетичних смуг люмінесценції з максимумами в області 2,90 і 2,60 еВ визначається енергією збудження. Плівки Y_2O_3 одержані ВЧ розпиленням в атмосфері кисню володіють слабшим свіченням ФЛ. При цьому, домінуючою у спектрах люмінесценції є смуга свічення з максимумом при 3,40 еВ. При додаванні у розпилювальну кисневу атмосферу аргону інтенсивність люмінесценції зменшується і максимум спектру люмінесценції зміщується в область 3,20 еВ. Розглянуто природу виділених смуг люмінесценції у тонких плівках Y_2O_3 .

Досліджено спектри та кінетику розгоряння і загасання катодолюмінесценції (КЛ) тонких плівок $Y_2O_3:Eu$ отриманих методом ВЧ-магнетронного напилення. На основі форми спектрів КЛ при різних енергіях збудження показано можливість утворення нерегулярних розчинів оксиду ітрію і Європію та особливості структури поверхневих і об'ємних шарів. Визначено постійну часу загасання КЛ для свічення 612 нм, величина якої перебуває в межах (1.8–4.1) мс. Показано, що дана величина є складною функцією від виду атмосфери напилення плівок, концентрації активатора і тривалості збуджуючих імпульсів. Запропоновано на основі затримки розгоряння КЛ аналізувати структурну досконалість тонких плівок $Y_2O_3:Eu$.